

M. A. Castrénin seura

Jäsentiedote 3 / 2016

Lahden maailmankongressi	2
Valeri Alikov in Memoriam	3
Arktinen dialogi	4
Ajankohtaista	5
Yhteystiedot	8

SUKUKANSAPÄIVÄN ETNOKLUBI

perjantai 7.10.2016

Suomalainen olutravintola Villi Wainö
Kalevankatu 4, Helsinki

klo 17-18

Unkarilaisen kirjallisuuden uudet suomennokset

Suomi-Unkari Seuran tarjoama kattaus syksyn kirjatarjonnasta.

klo 18-20

Väliharf-duo (Viro) – Marko Matvei (kitara) ja Anto Siimson (haitari)

Väliharf on Haapsalussa vuonna 2002 perustettu duo. Ohjelmassa kaksiaänistä laulua, kitaraa, hanuria, lauluja elokuvista, teatterista, toisen maailmansodan ajalta, kansanmusiikkia ja tanssimusiikkia. Väliharf on kokonainen orkesteri!

klo 20-21

FairTrad. ja Heikki Saure

FairTrad.-yhtyeen musiikki on sekoitus progressiivista hypnofolkpoppia ja improvisoitua äänillä fiilistelyä. Yhtyeen omaleimaisen kokeileva tyyli ja erikoiset soittimet, kuten ukulelebasso ja saha sekä puupuhaltimet luovat yhtyeelle ominaisen iloisen tarttuvan tunnelman. Yhtyeessä soittavat **Saku Knuuttila, Matleena Käppi, Set Häkkinen ja Valtteri Tuukkanen.**

Heikki Saure on lahtelainen kirjailija ja monitaiteilija. Dadaistinen yhteisesitys FairTrad.-yhtyeen kanssa kumpuaa Kirjoituksia maasta -materiaalista. Kirjoituksia maasta perustuu maassa lojuneisiin paperinpalasiin ja muihin esineisiin, joissa on käsinkirjoitettua tekstiä, numeroita tai kuvioita. Heikki Saure on kerännyt niitä yli 20 vuoden ajan.

Vapaa pääsy.

Järjestäjät: Tuglas-seura, Suomi-Unkari Seura, M. A. Castrénin seura

MENNEEN KESÄN SUURTAPAHTUMA VII SUOMALAIS-UGRILAISTEN KANSOJEN MAAILMANKONGRESSI LAHDESSA

Kongressin asiatarjonta oli runsasta kestävästä kehityksestä oman kotiympäristön luomiseen. Erilaisia luentoja, istuntoja ja kulttuuriohjelmaa oli hengästyttävä määrä.

Olipa kyse sitten mistä aiheesta tahansa, yksi kysymys tuntui olevan yhteinen: miten säilyttää oman kieli ja kulttuuri nopeasti muuttuvassa maailmassa. Vastauksia saatiin monenlaisia, mutta tärkeimmäksi tuntui nousevan lapsiin ja kasvatukseen liittyvät kysymykset. Koulutuksen merkitys on suuri, mutta kaikista tärkein on koti. Siellä tehdään tärkeimmät valinnat tulevaisuuden kannalta, siellä muodostuvat käyttäytymistavat ja syntyvät arvot ja asenteet. Varsinkin pienten suomalais-ugrilaisten kielten säilyminen riippuu siitä, miten monessa lapsiperheessä puhutaan omaa kieltä ja arvostetaan omaa kulttuuria. Ympäristön tehtävä oli parhaassa tapauksessa tukea kodin ratkaisuja. Toivottavasti kongressin luennot, puheen ja keskustelut eivät jää vain puheen tasolle. Tietoa siitä, mitä kielen ja kulttuurin säilymisen eteen voi tehdä on olemassa, se on todistettu moneen kertaan. Kun tieto muuttuu käytännöksi, asiat etenevät.

Juuri tähän haasteeseen M. A. Castrénin seura on halunnut vastasta. Seura on vuosien varrella tehnyt työtä varsinkin lasten ja nuorten kanssa. Viimeisin projekti komilaisten, marilaisten ja suomalaisten nuorten yhteinen Arktinen dialogi on saatu päätökseen, nuorten projektin aikana tekemät työt on nyt kaikkien nähtävillä. Kannattaa käydä vilkaisemassa sivuilla www.macastrén.fi!

Sukukansapäivät lähestyvät. Taas on tarjolla monenlaista ohjelmaa ympäri Suomen. Tapahtumakalenteriin tutustumalla löytää itselleen sopivaa ohjelmaa (FB: Sukukansapäivät 2016).

ANNE HELTTUNEN
puheenjohtaja

Kuvat: Annamari Saure

VALERI ALIKOV IN MEMORIAM

Kääntäjä ja runoilija Valeri Alikov menehtyi vakavaan sairauteen 11.9.2016 Helsingissä. Hän oli syntynyt 1.1.1960 Vuori-Marissa, Äväsirin kylässä Marin tasavallassa Venäjällä.

Valeri Alikov opiskeli Virossa ja sen jälkeen asui yli kahdenkymmenen vuoden ajan Helsingissä työskennellen mm. M. A. Castrénin seurassa. Hän käänsi runsaasti suomalaista klassikko- ja nykykirjallisuutta äidinkielelleen vuorimariksi, mm. **Aleksis Kiven** Seitsemän veljestä, **Mika Waltarin** Sinuhe Egyptiläinen, **Väinö Linnan** Tuntematon sotilas ja Leena **Laulajaisen** Alvar ja varjo. Viimeisimpiä käännöstöitä oli **Katja Ketun** romaani Yöperhonen. Kirjailijanimellään **Valeri Mikor** hän julkaisi runoja ja toimitti vuorimarinkielistä kirjallisuus- ja kulttuurilehteä Tsikmä.

Valeria, vuorimarilaista, jäävät kaipaamaan lukuisat ystävät ja työtoverit Marinmaalla, Virossa ja Suomessa.

Olkoon maa sinulle untuvan pehmeä.

MARJA LAPPALAINEN
toiminnanjohtaja

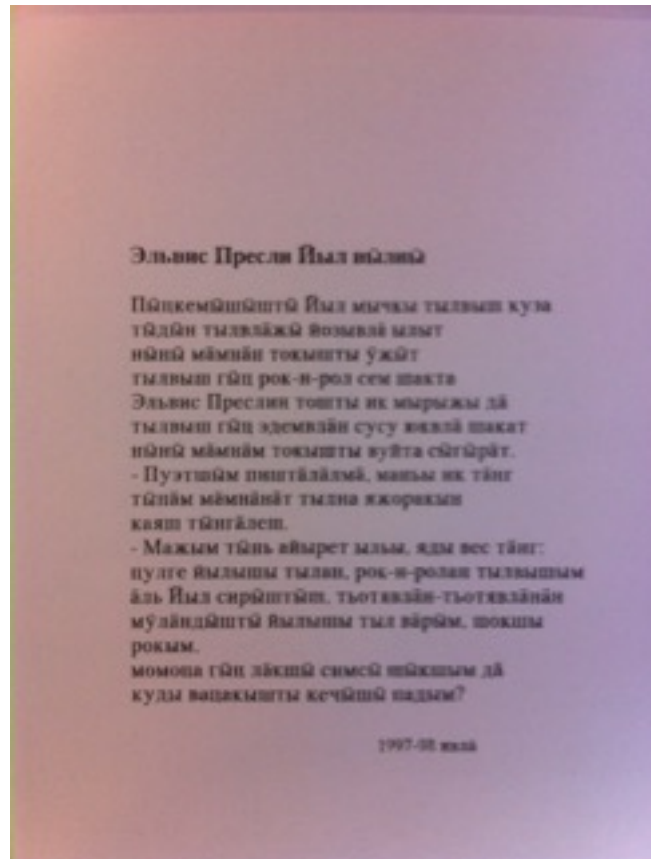
Elvis Presly Volgalla

Pimeydessä Volgaa pitkin vastavirtaan
kulkee laiva sen valot ovat lumoavia
ne kutsuvat meidät luoksensa
laivalla soi rock'n roll
Preslyn yksi tuttu kappale ja
laivalta kuuluu ihmisten iloisia ääniä
ehkä he kutsuvat meitä.

- Laita nuotioon lisää puita, sanoi yksi kaveri,
silloin meidänkin tulemme
palaisi kirikkaammin.

- Kumman sinä valitsisit, kysyi toinen,
kirikkaasti valaistun rock'n roll -laivan
vai Volgan rannalla lämpimän mullan,
saunan sinisen savun ja
padan kesäkodassa palavan tulen yllä?

Runo kirjasta Valeri Mikor: Shälä tigrvlän
müländylän (Terveisiä tiikerin maalle). Suom.
Valeri Mikor, Sara Hännikäinen, Hannu
Oittinen. Helsinki 1999.

ARKTINEN DIALOGI – ÄIDINKIELEN JA LUONNON SUOJELUA

M. A. Castrénin seuran kaksi vuotta sitten käynnistynyt *Arktinen dialogi – äidinkielen ja luonnon suojelua* -hanke keskittyy Venäjän suomalais-ugrialaisten kansojen ja kielten sekä luonnon monimuotoisuuden tukemiseen. Hankkeella haluttiin herättää erityisesti nuorten kiinnostusta omaan kieleen ja ympäristöön ja kannustaa osallistumaan molempien suojeluun ja kehittämiseen. Ihmisoikeuksien ja yleisen inhimillisyyden nimissä pienillekin kansoille kuuluu oikeus pyrkiä hallittuun rakennemuutokseen, mikä voi onnistua vain oman kielen ja kulttuurin pohjalta.

Maapallolla kuolee eläin- ja kasvilajeja sukupuuttoon saastumisen, ilmastonmuutoksen ja luonnonvarojen riiston takia. Arviolta noin kahden viikon välein kuolee myös yksi kieli: maailman noin 6000 tunnetusta kielestä jopa 90 % kuolee kuluvan vuosisadan aikana. Kielen kuolema on aina yhden maailman ja maailmankuvan loppu. Se on menetys koko kulttuuriperinnölle, koska silloin ei katoa vain ainoastaan sanoja ja lauserakenteita, vaan myös valtava määrä tietoa ja ymmärrystä ihmisen ajattelusta ja tuhansia vuosia kestäneestä sopeutumisesta ympäristöönsä – ja kyky elää tasapainossa ympäristönsä kanssa.

Monimuotoinen maailma sisältää sekä rikkaan biodiversiteetin, luonnon monimuotoisuuden, että rikkaan kielidiversiteetin.

Marilainen nuortenlehti **Jamde liij** ja Komissa toimiva **Venäjän Federaation suomalais-ugrilainen kulttuurikeskus** järjestivät hankkeen puitteissa nuorten kesäkurssit teemaan liittyen. Kahdessa suomalaisessa koulussa, **Salinkallion peruskoulussa** Lahdessa ja **Kempeleen lukiossa**, järjestettiin samoin työpajat aiheesta.

Kesäkurssien ja työpajojen tuloksena saatiin yhteensä 147 tekstiä (raportteja, runoja, haastatteluja, lehtiartikkeleita), piirustusta, valokuvaa, videota, diaesitystä ja radio-ohjelmaa, jotka kaikki tuovat esille tämän päivän marilaisten, komilaisten ja suomalaisten nuorten näkökulman luonnon ja äidinkielen monimuotoisuuteen.

Saadut materiaalit on nyt koottu M.A. Castrénin seuran kotisivuille www.macastren.fi. Tekstien käännöksiä tullaan lisäämään sivuille jatkossa.

Kiitokset kaikille hankkeeseen osallistuneille ja Suomen Kulttuuri-rahastolle, jonka apuraha mahdollisti hankkeen toteutuksen.

www.macastren.fi

Layout: Toni Suutari

Copyright: M. A. Castrénin seura

Työ on tehty! Tähän marilaisten tuuletukseen on ilo yhtyä!

AJANKOHTAISTA

Naiskuva meillä ja muualla

La 15.10.2016 klo 13– 16

Suomen kansallismuseon auditorio, Helsinki

Sukukansapäivien seminaarissa keskustellaan naisen asemasta meillä ja muualla, työssä ja kotona. Millaiset roolimallit on sukukansojemme naisilla, entä maahanmuuttajanaisilla? Millaista on työskennellä naisena miesvaltaisella alalla? Hakeutuvatko naiset johtaviin asemiin? Miten onnistuu työn ja perheen yhdistäminen? Miten kasvatamme tyttöjä työelämään? Mitä maailman naiset tarvitsevat eniten?

- 13.00 Avaus. Kalevalaisten Naisten Liiton puheenjohtaja, dosentti **Ildikó Lehtinen**
13.15 Apulaiskaupunginjohtaja **Anni Sinnemäki**
13.35 Kansanedustaja **Satu Hassi**
14.00 Paneeli naisen asemasta, tiestä eri asemiin ja ”huipulle”
Moderaattorina kirjailija **Katja Kettu**
Kansanedustaja **Satu Hassi**, kirjailija **Nura Farah**, folkloristi **Kati Kallio**, apulaiskaupunginjohtaja **Anni Sinnemäki**, HYY:n sukukansavaliokunnan puheenjohtaja **Mari Saraheimo**, opiskelija **Emma Koistinen** ja udmurttilainen jatko-opiskelija **Valerija Fedorova**.
- 14.45 Kahvitauko
15.15 Pukunäytös
Suomalaisia ja suomalais-ugrilaisia kansallispukuja, juontajina **Ildikó Lehtinen** ja **Inga Pihlhjerta**.
Pistos. Museoidun muodin käyttöohjeita. Taito Kymenlaakso ry.
Suomalais-senegalilainen Senfi-duo, **Outi Sané** ja **Ismaila Sané**, kantele ja lyömäsoittimet
Larin Paraske -palkinnon julkistus
- Järjestäjät Kalevalaisten Naisten Liitto, M. A. Castrénin seura, Helsingin työväenopisto, Kansallispukukeskus, Pistos. Taito Kymenlaakso ry.
Seminaaria ovat tukeneet Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opintokeskus Sivis.

Kalevala-värityskirja Kestikartanon kattomaalauksista

Kalevalaisten Naisten Liitto on julkaissut värityskirjan Kesti-kartanon Kalevala-aiheisista kattomaalauksista. Värityskirjaan on koottu Kalevalan säkeitä eri kielillä; osoituksena Kalevalan kansainvälisestä suosiosta. Kestikartano (1946-1967) oli hirsitupa keskellä modernia Helsinkiä. Värityskirja on mukana Suomi 100 -ohjelmassa.

Kestikartano oli Kalevalaisten Naisten Liiton ravintola, jonka sisustus oli aikansa sisustussuunnittelijoiden parhaimmista. Ravintolan kattona oli kalevalaisin tähtisymbolein maalattu taivas, joka oli koristemaalari **Gustaf Adolf Jyskyn** käsialaa.

Värityskirjaan on koottu Kalevalan säkeitä eri kielillä; osoituksena Kalevalan kansainvälisestä suosiosta. Värityskirja sopii kaikenikäisille. Kuvia värittäessä voi kertoa Kalevalan tarinoita lapsille ja maahanmuuttajille.

Toimittanut Ildikó Lehtinen. 32 s.

Hinta 8 € + postikulut. Tilaukset: leena.asp-rinne@kalevalaistennaistenliitto.fi tai puh. 050 4122 021

60-vuotiaan naisen soolotanssi praasniekoilla. Vepsä, 1916. A. O. Väisänen. Kuva: Kalevalaseura.

Kekrinpäivän seminaari **Myyttien henget, myyttien arjet. Entisiä ja nykyisiä näkökulmia**

Torstaina 3. marraskuuta klo 12–17
Kansallismuseon auditorio, Mannerheimintie 34, Helsinki

Myytit elävät suomalaisten ja sukukansojen arjessa. Miten ne ilmenevät kielessä, runoudessa, uskomuksissa, tavoissa ja tottumuksissa? Suomalaisten ja sukukansojen mytologian tutkimuksella on pitkä ja kiinnostava oppihistoria Agricolan ajoista meidän päiviimme. Kalevalaseuran ja Kulttuurien museon järjestämässä seminaarissa tarkastellaan myyttien olomuotoja suomalais-ugrilaisten kansojen kulttuureissa sekä niiden tutkimuksen nykynäkymiä, haasteita ja tulevaisuutta folkloristiikan, uskontotieteen sekä kansatieteen, musiikintutkimuksen ja runouden näkökulmasta.

Seminaarissa julkistetaan **M. A. Castrénin** vuonna 1853 ilmestyneen mytologialuentojen kriittinen ja kommentoitu suomennos, *Luentoja suomalaisesta mytologiasta* (SKS). Castrén oli aikansa huomattavimpia kielen- ja kulttuurintutkijoita. Hän konstruoi luennoissaan sellaisen mytologian esityksen, jossa oli sekä historiallista kerrostuneisuutta että suomalais-ugrilaisten kansojen perimätietoja. Seminaarissa pohditaan, miksi monet Castrénin esittämät kysymykset ja tulkinnat myyteistä ovat edelleenkin ajankohtaisia.

Seminaarin puheenjohtajana toimii suomalais-ugrilaisen kansatieteen tutkija, Kalevalaisten Naisten Liiton puheenjohtaja, dosentti **Ildikó Lehtinen**. Tilaisuuden aluksi julkistetaan Kalevalaseuran Kekrinpäivän palkinnon saajat sekä Kalevalaseuran vuosikirja *Äänimaisemissa*. Vapaa pääsy, tervetuloa!

OHJELMA

Klo 12 *Myytit ja me*. Tervetuloa seminaariin, Kalevalaseuran puheenjohtaja, professori **Pekka Hakamies**

Vuoden 2016 Kekrinpäivän tunnustuspalkintojen julkistaminen.

Äänimaisemissa. Kalevalaseuran 95. vuosikirjan julkistaminen. Toimittaneet **Helmi Järviluoma** ja **Ulla Piela** (SKS).

Klo 12.45 Tauko

Klo 13 *Myytin kaikkeus*. M. A. Castrénin teoksen *Luentoja suomalaisesta mytologiasta* julkistaminen, professori emeritus **Seppo Knuutila**

M. A. Castrénin teoksen kääntäjän ja tutkijan puheenvuorot:

M. A. Castrén 1800-luvun mytologiantutkimuksen aallonharjalla, FT **Joonas Ahola**
Mytologialuentojen kentät ja etnografian synty, FT **Karina Lukin**

Klo 14 *M. A. Castrénin vaikutus suomalaiseen mytologian tutkimukseen*, professori emeritus **Veikko Anttonen**

Klo 14.30 *Suomalais-ugrilaisen kokoelman tulevaisuuden näkymät Suomen kansallismuseossa*, FL, amanuenssi **Anna-Mari Immonen**

Klo 15–15.15 Tauko

Klo 15.15 *Vanhaa, uutta, myyttistä – kalevalamittainen runolaulu nykykansanmusiikin kontekstissa*, FM, MuM **Heidi Haapoja**

Klo 15.45 *Modernin ja perinteisen välissä. Suomalais-ugrilaisuus nykymaailmassa*, kirjailija **Ville Ropponen**

Klo 16.15–16.30 *Loppukeskustelu*

Castrénin Luentoja suomalaisesta mytologiasta ilmestyy lokakuussa

M. A. Castrénin teos *Föreläsningar i finsk mytologi* (1854) on suomalaisen ja suomalais-ugrilaisen esikristillisen uskomusjärjestelmän juurten historiallinen ja vertaileva yleisesittely. Uraauurtava teos ilmestyy nyt ensimmäistä kertaa suomeksi **Joonas Aholan** käännöksenä, Kalevalaseuran tuottamana ja SKS:n julkaisemana.

Käännös on kirjoitettu nykylukijalle ymmärrettävästi kunnioittaen kuitenkin alkuperäistekstin ajanmukaista henkeä. Joonas Aholan ja **Karina Lukinin** laatima laaja johdanto taustoittaa Castrénin pohdintoja. Teos sopii kaikille Castrénista tai suomalaisten menneisyydestä kiinnostuneille mutta palvelee samalla kielitieteen, tieteenhistorian ja mytologiantutkimuksen tutkijoiden tarpeita.

Teos ilmestyy 14. lokakuuta. Voit seurata sen saatavuutta Tiedekirjan verkkokaupasta osoitteessa www.tiedekirja.fi. Teoksen hinta on 38 €. Kalevalaseuran jäsenenä saat teoksesta 50 prosentin alennuksen Tiedekirjasta. Kekrinpäivän seminaarissa on saatavilla lomake, jolla voit tilata teoksen jäsenhintaan.

Lisätietoja: Kalevalaseura, Mariankatu 7 C, 00170 Helsinki, puh.+358 (0)40 538 5144, [kalevalaseura\[a\]kalevalaseura.fi](mailto:kalevalaseura@kalevalaseura.fi), www.kalevalaseura.fi

Seuran sähköisiltä tiedotuskanavilta saat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja uutisista suomalais-ugrilaisessa maailmassa:

Klikkaa itsesi sivuille, tykkää ja tule ystäväksemme:

Facebook: M. A. Castrénin seura MAC

Liity seuran sähköpostitiedotuslistalle – lähetä sähköpostiosoitteesi osoitteeseen marja.lappalainen[a]castren.inet.fi.

M. A. Castrénin seura

Toiminnanjohtaja Marja Lappalainen
puh. +358 (0)9 135 7820
marja.lappalainen[a]castren.inet.fi

Postiosoite: PL 242, 00171 Helsinki
Käyntiosoite: Mariankatu 7 A, 5. krs,
00170 Helsinki

Päivystys keskiviikkoisin klo 9.00–13.00

<http://www.macastren.fi>

<http://www.ugri.net>

FB: M. A. Castrénin seura MAC

M. A. Castrénin seura on perustettu Helsingissä vuonna 1990. Se pyrkii ylläpitämään ja kehittämään yhteyksiä Venäjällä asuviin uralilaisia kieliä puhuviin kansoihin. Seuran jäseneksi voi liittyä ilmoittamalla yhteystietonsa toimistoon puhelimitse, sähköpostitse tai kotisivujen kautta. Jäsenmaksut ovat vuosijäseniltä 20 €, opiskelijajäseniltä 10 €, ainais- ja yhteisöjäseniltä 200 € ja ainaisyhteisöjäseniltä 1000 €.

Hallituksen jäseniä ovat toiminnanjohtaja Anne Helttunen (pj., Äidinkielen opettajain liitto), kääntäjäkoordinaattori Merja Aho (FILI – Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus), tohtorikoulutettava Elina Ahola (vpj., Turun yliopisto), neuvotteleva virkamies Henna Haapala (ympäristöministeriö), MuT Maari Kallberg, kirjailija Riina Katajavuori, arkeologi Mika Lavento (Helsingin yliopisto), toimittaja Kirsikka Moring ja FT Merja Salo (Helsingin yliopisto).